

สำเนา

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร

พ.ศ. ๒๕๒๔

โดยที่ได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยธงขึ้นใหม่ ประกอบกับได้พิจารณาเห็นว่าระเบียบเกี่ยวกับการชักธงชาติได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานาน และมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง จึงเป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการใช้ การชัก หรือการแสดงธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย รวมตลอดถึงการใช้ การชัก หรือการแสดงธงของต่างประเทศในราชอาณาจักรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ วรราชบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติของ พ.ศ. ๒๕๒๒ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องระเบียบการชักธงชาติ พุทธศักราช ๒๔๔๔

(๒) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องระเบียบการชักธงชาติ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๑

(๓) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องระเบียบการชักธงชาติ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๓

/(๔) ประกาศ..

(๔) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องระเบียบการชักธงชาติ

(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓

(๕) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องระเบียบการชักธงชาติ

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๔

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติของคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้
แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"ธงของต่างประเทศ" หมายความว่า ธงชาติ ธงราชนาวี หรือธงประจำ
กองทัพเรือ ธงสำหรับองค์ราชาธิบดี ราชนินี ราชสาสมิ รัชทายาท ธงแสดงตำแหน่งประมุข
ของรัฐ หรือหัวหน้ารัฐบาล ธงแสดงตำแหน่งหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต ธงแสดงตำแหน่ง
หัวหน้าสถานทูตทางการทูต ธงของรัฐบาลต่างประเทศ ธงขององค์การระหว่างประเทศ
ที่รัฐบาลไทยเป็นสมาชิก ธงอื่นของต่างประเทศซึ่งได้รับอนุญาตจากนายกรัฐมนตรี และให้
หมายความรวมถึงธงขององค์การระหว่างประเทศที่รัฐบาลไทยรับรอง

"การใช้ธง" หมายความว่า การนำธงที่อยู่ในสภาพพร้อมแล้วไปทำให้ปรากฏ
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์หรือใช้ในโอกาสใดโอกาสหนึ่งตามที่กำหนดไว้ใน
ระเบียบนี้

"การชักธง" หมายความว่า การเชิญธงขึ้นสู่ยอดเสา หรือการเชิญธงลง
จากยอดเสา ตามกำหนดเวลาหรือตามโอกาสที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

"การแสดงธง" หมายความว่า การที่บุคคลหรือคณะบุคคลได้ทำหรือสร้าง
ให้ปรากฏเป็นรูปร่าง ไม่ว่าจะ เป็นวัตถุ รูป ภาพ หรือสสารที่มีลักษณะเป็นสีที่มีความหมาย
ถึงธงที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

"เขตพระราชฐาน" หมายความว่า พระบรมมหาราชวัง พระราชวัง
พระราชปวิเวศน์ และพระตำหนัก ซึ่งยังใช้ราชการในองค์พระประมุขแห่งชาติอยู่

/"คำนำ" ...

"ค่านขวา" หมายความว่า ส่วนข้างขวาเมื่อคุดออกมาจากภายในหรือจุดของสถานที่ที่ใช่ ชัก แสง หรือประดับขง เป็นหลัก เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาและคีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การใช้ การชัก และการแสดงธงชาติ

ส่วนที่ ๑

ขอความทั่วไป

ข้อ ๖ ธงชาติ เป็นขงที่แสดงความหมายถึงประเทศไทยหรือชาติไทย ให้ปฏิบัติต่อขงดังกล่าวด้วยความเคารพ ไม่คูดถูกเหยียดหยามหรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียซึ่งเกียรติภูมิของประเทศไทยหรือชาติไทย

ข้อ ๗ ธงชาติที่จะนำมาใช้ ชัก หรือแสดง ต้องมีสภาพคี เรียบร้อย ไม่ขาดวิน และสีไม่ซีดจนเกินควร

ข้อ ๘ เสารขงชาติจะมีขนาดสูง ต่ำ ใหญ่หรือเล็กเพียงไร ควรจะอยู่ ณ ที่ใด และจะใช้ผืนขงขนาดเท่าใดนั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือผู้ปกครองสถานที่หรือเอกชนผู้ครอบครองอาคารสถานที่หรืออาคารนั้นที่จะพึงพิจารณาให้เหมาะสมเป็นสง่างามแก่อาคารสถานที่นั้น ๆ

ข้อ ๙ การชักขงชาติให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีหน้าที่ชักขง ต้องแต่งกายเรียบร้อย

(๒) เมื่อใกล้กำหนดเวลาชักขงขึ้น ให้เตรียมขงคูดคักกับสายเชือก

ทางค่านขวาของผู้ชักขงให้เรียบร้อย

(๓) เมื่อถึงกำหนดเวลา ให้คลื่นออกเต็มฝั่ง แล้วดึงเชือกให้ขึงขึ้นช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ จนถึงสุดยอดเสาธง แล้วจึงผูกเชือกไว้ให้ตึงไม่ให้งลท่่าลงมาจากเค็ม

(๔) เมื่อชักธงลง ให้ดึงเชือกให้ขึงลงช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ และสายเชือกตึง จนถึงระดับเค็มก่อนชักขึ้น

(๕) ในกรณีที่มีการบรรเลงเพลงเพลงเคารพหรือมีสัญญาณในการชักธงขึ้นและลง จะต้องชักธงขึ้นและลงให้ถึงจุดที่สุด พร้อมกับจบเพลงหรือสัญญาณนั้น ๆ

ข้อ ๑๐ กรณีที่ทางราชการประกาศให้ธงชาติครึ่งเสาตามข้อ ๑๔ ให้ปฏิบัติการในการชักธงขึ้นเช่นเดียวกับในข้อ ๕ เมื่อขึงถึงยอดเสาแล้วจึงลดธงให้อยู่ในระดับความสูงประมาณสองในสามส่วนของความสูงของเสานั้น และเมื่อจะชักธงลงให้ชักธงขึ้นจนถึงยอดเสา ก่อนแล้วจึงชักธงลงตามที่กำหนดในข้อ ๕

ข้อ ๑๑ การใช้ การชัก หรือการแสดงธงราชนาวี ให้เป็นไปตามระเบียบที่ กองทัพเรือกำหนด

ส่วนที่ ๒

การชักธงชาติในราชอาณาจักร

ข้อ ๑๒ การชักธงชาติในเวลาปกติ ณ อาคารสถานที่และที่ยานพาหนะ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) อาคารสถานที่และยานพาหนะของราชการฝ่ายทหาร ให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับของทหาร

(๒) อาคารสถานที่ราชการฝ่ายพลเรือน ให้ชักธงทุกหน่วยงาน กรณีที่มีสถานที่ราชการหลายหน่วยงานในบริเวณเดียวกัน จะสมควรชักธง ๒ ทีใด ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่นั้น ๆ จะตกลงกัน

(๓) อาคารสถานที่ราชการฝ่ายพลเรือนที่ตั้งอยู่ใเขตพระราชฐาน การชักธงโดยการจักตั้งเสาธงต่างหากจากตัวอาคารให้ได้รับความเห็นชอบจากเสนาธิการพระราชวัง

(๔) สถาบันการศึกษาในสังกัดหรือในความควบคุมของทบวงมหาวิทยาลัย โรงเรียนทุกประเภท และสถานศึกษาในสังกัดหรือในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่ทบวงมหาวิทยาลัย หรือกระทรวงศึกษาธิการกำหนด แล้วแต่กรณี

(๕) เรือเดินทะเล ให้ปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

(๖) เรือเดินในลำน้ำ ถ้าจะชักธงให้ชักไว้ที่ท้ายเรือ

(๗) ที่สาธารณสถานและอาคารสถานที่ของเอกชน ถ้าจะชักธงให้ปฏิบัติ

ตามระเบียบนี้โดยอนุโลม

ยานพาหนะอย่างอื่นนอกจากที่ระบุไว้ข้างต้น โดยปกติไม่ควรชักธง

ข้อ ๑๓ ในโอกาสและวันพิธีสำคัญให้ชักและประดับธงชาติ ณ อาคารสถานที่
ยานพาหนะ และที่สาธารณสถาน ตามกำหนดวันและระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) วันขึ้นปีใหม่ วันที่ ๑ มกราคม	๑ วัน
(๒) วันมาฆบูชา	๑ วัน
(๓) วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก- มหาราชและวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ วันที่ ๖ เมษายน	๑ วัน
(๔) วันสงกรานต์ วันที่ ๑๓ เมษายน	๑ วัน
(๕) วันฉัตรมงคล วันที่ ๕ พฤษภาคม	๑ วัน
(๖) วันพืชมงคล	๑ วัน
(๗) วันวิสาขบูชา	๑ วัน
(๘) วันอาสาฬหบูชา	๑ วัน
(๙) วันเข้าพรรษา	๑ วัน
(๑๐) วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ วันที่ ๑๒ สิงหาคม	๑ วัน
(๑๑) วันสหประชาชาติ วันที่ ๒๔ ตุลาคม	๑ วัน
(๑๒) วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ ๕ ๖ และ ๗ ธันวาคม	๓ วัน
(๑๓) วันรัฐธรรมนูญ วันที่ ๑๐ ธันวาคม	๑ วัน

การชักและประดับธงในโอกาสหรือวันพิธีสำคัญอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่ทางราชการ
จะประกาศให้ทราบเป็นครั้งคราว

ส่วนการชักและประดับธงในงานพิธีสำคัญอื่น ๆ ตามประเพณีนิยม ให้ปฏิบัติที่ของ
ทวยความเคารพ

ข้อ ๑๔ การชักธงชาติครึ่งเสากรณีใด เป็นเวลาเท่าใด ให้กระทรวงการ-
ต่างประเทศ สำนักพระราชวัง หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี แจ้งไปยังสำนัก-
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีสั่งการ และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
แจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและปฏิบัติ

ข้อ ๑๕ การชักธงชาติขึ้นและลง โดยปกติให้เป็นไปตามกำหนดเวลาค้างต่อไปนี้

(๑) ชักขึ้นเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา

(๒) ชักลงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

สำหรับอาคารสถานที่และยานพาหนะฝ่ายทหาร ให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับ
ของทหาร

ส่วนเรือเดินทะเล ให้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

ส่วนที่ ๓

การชักธงชาตินอกราชอาณาจักร

ข้อ ๑๖ การชักธงชาติ ณ อาคารสถานที่และที่ยานพาหนะของส่วนราชการ
หน่วยงานของรัฐ รวมตลอดถึงสถานที่อยู่ ที่พักอาศัยของหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต หรือ
หัวหน้าสถานที่ทำภารกิจสูงสุด ให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๒ โดยอนุโลม โดยให้หัวหน้า
หน่วยงานหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ คำนึงถึงขนบธรรมเนียมระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่าง
ประเทศ ความตกลงกับรัฐบาลไทย และขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นประกอบ
ด้วย

ข้อ ๑๗ การชักธงชาติบนเรือของรัฐบาลที่เดินทางไปต่างประเทศชั่วคราว
ให้ปฏิบัติตามข้อ ๑๖ โดยอนุโลม

สำหรับเรือของทางราชการฝ่ายทหาร ให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับ
ของทหาร

ส่วนที่ ๔

การใช้ การซัด หรือการแสดงของชาติคู่กับของอื่น
หรือกับพระพุทธรูป และพระบรมรูป

ข้อ ๑๘ การใช้ การซัด หรือการแสดงของชาติคู่กับของอื่น หรือร่วมกับของอื่น ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยธง ยกเว้นธงพระอิสริยยศ จะต้องไม่ให้ธงชาติอยู่ในระดับต่ำกว่าของอื่น ๆ และโดยปกติให้จัดธงชาติอยู่ที่เสาธงแรก ด้านขวา

การใช้ธงชาติคู่กับของอื่นในงานพิธีซึ่งมีแทนหรือที่สำหรับประชาชน ให้จัดธงชาติอยู่ด้านขวา และของอื่นอยู่ด้านซ้าย

ข้อ ๑๙ การใช้หรือรั้งธงชาติคู่กับของอื่นนอกจากที่กล่าวในข้อ ๑๘ ให้ปฏิบัติดังนี้

- (๑) เมื่อร่วมกับธงชาติแล้ว เป็นจำนวนคู่ ต้องให้ธงชาติอยู่กลาง
- (๒) เมื่อร่วมกับธงชาติแล้ว เป็นจำนวนคี่ ต้องให้ธงชาติอยู่กลาง

ด้านขวา

ข้อ ๒๐ การใช้ธงชาติร่วมกับพระพุทธรูปและพระบรมรูปในพิธีการต่าง ๆ เพื่อเป็นที่สักการะร่วมกัน ให้จัดธงชาติอยู่ด้านขวาของพระพุทธรูป พระบรมรูปอยู่ด้านซ้าย

ส่วนที่ ๕

การใช้ การซัด หรือการแสดงของชาติคู่หรือร่วมกับ
ธงของต่างประเทศ

ข้อ ๒๑ การใช้ การซัด หรือการแสดงของชาติคู่หรือร่วมกับธงของต่างประเทศ จะต้องเป็นไปในลักษณะที่เท่าเทียมกัน เช่น ขนาดและสีของธง และความสูงต่ำของเสาธง เป็นต้น

ข้อ ๒๒ การใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติคู่หรือร่วมกับธงของต่างประเทศ ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ถ้าใช้หรือชักธงของต่างประเทศประเทศเดียว ต้องให้ธงชาติเคียงคู่อยู่ทางด้านขวาของธงต่างประเทศ

(๒) ถ้าใช้หรือชักธงของต่างประเทศเกินกว่าหนึ่งประเทศ ซึ่งเมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนคู่ ต้องให้ธงชาติอยู่กลาง

(๓) ถ้าใช้หรือชักธงของต่างประเทศเกินกว่าหนึ่งประเทศ ซึ่งเมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนคู่ ต้องให้ธงชาติอยู่กลางด้านขวา

ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีที่เป็นการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติในอาคารสถานที่ หรือมีข้อตกลงระหว่างประเทศ หรือประเทศภาคีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เช่น ให้ใช้ ชัก หรือแสดงเรียงตามลำดับอักษร หรือเรียงตามลำดับการเป็นสมาชิก เป็นต้น ก็ให้ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือข้อกำหนดนั้น ๆ ได้

การใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติในการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ โดยปกติให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสมาคมกีฬาระหว่างประเทศ หรือตามหลักสากลที่ยอมรับกันมานานอารยประเทศ

ข้อ ๒๓ การใช้ธงชาติคู่กับธงของต่างประเทศสำหรับรถบัส ให้ใช้คู่กับธงชาติไว้ทางด้านขวา และธงของต่างประเทศไว้ทางด้านซ้าย

ยานพาหนะอื่นให้อนุโลมท่านองเกี่ยวกับวิธีที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง เว้นแต่การใช้บนเรือให้เป็นไปตามธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

ส่วนที่ ๖

การใช้ธงชาติกับผู้เสียชีวิต

ข้อ ๒๔ การใช้ธงชาติประกอบเกียรติยศศพหรืออัฐิ ให้ใช้ธงชาติกับบุคคลดังต่อไปนี้

- (๖) ประธานองคมนตรี
- (๗) ประธานรัฐสภา
- (๘) นายกรัฐมนตรี
- (๙) ประธานศาลฎีกา
- (๑๐) ผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน-

ราชวราภรณ์

(๖) ผู้ที่เสียชีวิตเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ผู้ร่วมหรือต่อสู้หรือช่วยเหลือ การสู้รบหรือต่อสู้ หรือเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือช่วยเหลือราชการในการป้องกัน อธิปไตยหรือรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ หรือปรามปรามการกระทำผิดต่อความ มั่นคงของรัฐหรือปรามปรามการกระทำที่ความผิดของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(๗) ผู้ที่เสียชีวิตเนื่องจากได้แสดงความกล้าหาญช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ให้เป็นประโยชน์อย่างสำคัญแก่ทางราชการ โดยไม่เกรงภัยอันจะเกิดแก่ชีวิตของตน

(๘) บุคคลนอกจากที่กล่าวข้างต้น และเป็นผู้ที่ทางราชการเห็น

สมควร

สำหรับบุคคลตาม (๖) (๗) (๘) และ (๙) ต้องเป็นผู้ที่เสียชีวิตในขณะดำรง ตำแหน่ง

การใช้ธงชาติประกอบเกียรติยศหรืออัฐิของบุคคลตาม (๖) และ (๗) ใน กรุงเทพมหานคร ให้เสนอขอความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดอื่น ๆ ให้เสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอท้องที่ หรือผู้บังคับบัญชาทหารระดับกองพัน หรือเทียบเท่าขึ้นไป แล้วแต่กรณี

การใช้ธงชาติประกอบเกียรติยศหรืออัฐิของบุคคลตาม (๘) ในหัวหน้า ส่วนราชการตามวรรคสาม เป็นผู้เสนอขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง มหาดไทย หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

ข้อ ๒๕ การใช้ธงชาติคลุมศพ ให้ใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ในพิธีรับพระราชทานน้ำอามศพหรือพิธีรดน้ำศพ
- (๒) ในพิธีปลงศพตามประเพณีของทหารเรือ
- (๓) ในระหว่างการเคลื่อนย้ายศพเพื่อประกอบพิธีทางศาสนา

ข้อ ๒๖ การใช้ธงชาติคลุมหีบศพ หรืออัฐิ ให้ใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อเชิญหรือเคลื่อนย้ายศพหรืออัฐิ เพื่อประกอบพิธีรับพระราชทานน้ำอามศพ รดน้ำศพ หรือบำเพ็ญกุศลตามพิธีทางศาสนา
- (๒) ในระหว่างการประกอบพิธีทางศาสนา
- (๓) ในระหว่างการตั้งศพเพื่อรับพระราชทานเพลิงศพ ประกอบการฃาปนกิจ หรือเคลื่อนย้ายศพไปประกอบพิธีฝัง

ข้อ ๒๗ การใช้ธงชาติคลุมศพหรือหีบศพ ปกติให้ใช้คลุมตามความยาวของธง โดยให้ก้านธงของพื้นธงอยู่ทางส่วนศีรษะของศพ และจะต้องปฏิบัติไม่ให้เป็นการเสื่อมเสียเกียรติแก่ธง

ห้ามมิให้วางสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงบนหน้าชาติที่คลุมศพหรือหีบศพ

เมื่อจะรับพระราชทานน้ำอามศพ บรรจุหรือฝังศพ ประชุมเพลิงศพคอนเขจรจึงให้เชิญธงชาติที่คลุมศพหรือหีบศพพับเก็บไว้เรียบร้อย โดยมีให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงสัมผัสพื้น

ข้อ ๒๘ ผู้ใดรับพระราชทานโกศหรือหีบหลวงประกอบเกียรติยศศพอยู่แล้ว ถ้ามีสิทธิที่จะใช้ธงชาติคลุมศพด้วย ให้กระทำโดยวิธีเชิญธงชาติในสภาพที่พับเรียบร้อยใส่หีบศพไว้เป็นเกียรติยศที่หน้าที่ตั้งศพเช่นเกี่ยวกับการตั้งเครื่องยศและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าเครื่องยศและเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ห้ามมิใช้ธงชาติหรือแถบสีธงชาติคลุมหีบหรือศพคนแก่ โศกหรือหีบศพที่พระราชทานประกอบเกียรติยศศพ

ส่วนที่ ๗

การทำความเคารพธงชาติ

ข้อ ๒๔ เมื่อได้เห็นการชักธงชาติขึ้นและลงจากเสาธง ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ตามเวลาปกติที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕

(๒) เมื่อมีการชักธงชาติขึ้นและลง ในพิธีการต่าง ๆ

ให้แสดงความเคารพโดยการยืนตรงหันไปทางเสาธง อาคาร หรือสถานที่ที่มีการชักธงชาติขึ้นและลง จนกว่าจะเสร็จการ

ในกรณีที่ไต่ยืนเสียงเพลงชาติหรือสัญญาณชักธงชาติ จะเห็นหรือไม่เห็นการชักธงชาติก็ตาม หรือในกรณีอยู่ในอาคารหรือยานพาหนะที่ไม่สามารถยืนแสดงความเคารพได้ ให้แสดงความเคารพโดยหยุดนิ่งในอาคารสำรวม จนกว่าการชักธงชาติหรือเสียงเพลงชาติหรือสัญญาณการชักธงชาติจะสิ้นสุดลง

สำหรับข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของทางราชการหรือองค์การของรัฐ ซึ่งแต่งเครื่องแบบ ให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับของทางราชการหรือองค์การของรัฐนั้น

นักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งแต่งเครื่องแบบ ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทย หรือองค์การของรัฐ กำหนด แล้วแต่กรณี หรือตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๘

การทูลเกล้าฯ ถวายธงชาติ

ข้อ ๓๐ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่ราชการหรือสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่มีการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ กวดขันดูแลให้มีการปฏิบัติตามระเบียบนี้โดยเคร่งครัด

ข้อ ๓๑ ...

ข้อ ๓๑ ให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ การชัก หรือ การแสดงธงชาติ เก็บรักษาธงชาติไว้ด้วยความเคารพในสถานที่และที่เก็บอันสมควร

ข้อ ๓๒ การเชิญธงชาติจากที่เก็บรักษาเพื่อนำไปใช้ ชัก หรือแสดง ในกรณี ที่ธงชาติเป็นฉันทาให้เชิญไปในสภาพที่พับเรียบร้อย และด้วยอาการเคารพเมื่อถึงที่ที่จะใช้ หรือแสดง จึงควรถูกชักหรือแสดงต่อไป

ในกรณีจะใช้ชัก ให้เชิญธงชาติไปยังเสาธง เมื่อใกล้จะถึงกำหนดเวลาแล้ว จึงปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔

การเชิญธงชาติจากที่ที่ใช้ ชัก หรือแสดง ไปเก็บไว้ ณ ที่เก็บรักษา ให้ถือว่าเป็น การในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

หมวด ๒

การใช้ การชัก และการแสดงธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร

ส่วนที่ ๑

สถานที่ที่จะใช้ ชัก และแสดงธงของต่างประเทศ

ข้อ ๓๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๖ (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติของ พ.ศ. ๒๕๒๒ การใช้ การชัก หรือการแสดงธงของต่างประเทศ จะกระทำได้ที่ สถานที่ และที่บานพาทษะดังต่อไปนี้.

(๑) เรือหรืออากาศยานของรัฐต่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักร

(๒) อาคารสถานที่ของทางราชการ และบริเวณถนนหรือที่สาธารณะ ที่เป็นเส้นทางบ้านของประมุขหรือบุคคลสำคัญของต่างประเทศ ซึ่งเดินทางมาเยือนหรือ แวะพัก

/(๓) สถานที่...

- (๓) สถานที่ที่มีการจัดประชุมหรือการประชุมระหว่างประเทศ
- (๔) สถานที่ที่จัดการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ ที่พนักงานกีฬา และ บริเวณที่มีการชุมนุมอันเกี่ยวเนื่องกับการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ
- (๕) สถานที่สืบตามที่ได้รับอนุญาตจากนายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒

โอกาสที่จะใช้ ชัก หรือแสดงธงของต่างประเทศ

ข้อ ๓๔ การใช้ การชัก และการแสดงธงของต่างประเทศบนเรือหรืออากาศยานของรัฐต่างประเทศที่เข้ามาในราชอาณาจักรในโอกาสมาเยือนหรือแวะพัก หรือในโอกาสอื่นตามที่รัฐบาลไทยหรือส่วนราชการของรัฐบาลไทยอนุญาต ให้เป็นไปตาม ขนบธรรมเนียมระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ หรือความตกลงระหว่าง รัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้น

ข้อ ๓๕ การชักและประดับธงของต่างประเทศตามอาคารสถานที่ของทาง ราชการ และบริเวณถนนหรือที่สาธารณะที่เป็นเส้นทางผ่านของประมุขหรือบุคคลสำคัญ ของต่างประเทศ ซึ่งเดินทางมาเยือนหรือแวะพัก ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๑ และข้อ ๒๒

การชักและประดับธงของต่างประเทศตามอาคารสถานที่ของเอกชน ใน โอกาสดังกล่าว ให้เป็นไปตามประกาศเชิญชวนของทางราชการ และปฏิบัติตามที่กำหนด ไว้ในวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ข้อ ๓๖ การใช้ การชัก หรือการแสดงธงของต่างประเทศที่อาคารหรือ บริเวณสถานที่ที่จัดการประชุม หรือที่มีการชุมนุมระหว่างประเทศ ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) การประชุมหรือการประชุมระหว่างประเทศ ที่จัดโดยส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้จัดมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้มีการใช้ การชัก หรือการแสดงธงของต่างประเทศสมาชิกที่มาประชุมหรือชุมนุมกันหรือร่วมกับชนชาติ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๑ และข้อ ๒๒

(๒) การประชุมหรือการประชุมระหว่างประเทศที่จัดโดยองค์การระหว่างประเทศที่รัฐบาลไทยเป็นสมาชิก และเป็นการจัดโดยสถานที่อื่นที่มีไรสถานที่ตั้งหรือสถานที่ทำงานขององค์การระหว่างประเทศนั้น ให้องค์การระหว่างประเทศผู้จัดมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้มีการใช้ การจัด หรือการแสดงของของต่างประเทศร่วมกับชนชาติ โดยปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ใน (๑)

(๓) การประชุมหรือการประชุมระหว่างประเทศที่จัดโดยองค์การระหว่างประเทศที่ประเทศไทยรับรอง เช่น องค์การกาชาดสากลระหว่างประเทศ หรือ องค์การลูกเสือโลก ให้องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานผู้จัดมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้มีการใช้ การจัด หรือการแสดงของขององค์การระหว่างประเทศ ของของประเทศไทยร่วมกับชนชาติ โดยปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ใน (๑)

(๔) การประชุมหรือการประชุมระหว่างประเทศที่จัดโดยบุคคล คณะบุคคล หน่วยงานหรือองค์การอื่นนอกจากนี้กล่าวใน (๑) (๒) และ (๓) ข้างต้น ให้ผู้จัดขออนุญาตใช้ จัด หรือแสดงของของต่างประเทศก่อนมีอำนาจอนุญาต ดังต่อไปนี้

(ก) ในกรุงเทพมหานครให้ยื่นเรื่องราวขออนุญาตต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ข) ในจังหวัดอื่น ๆ ให้ยื่นเรื่องราวขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

คำร้องขออนุญาตตาม (ก) และ (ข) ให้เป็นไปตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ให้ผู้จัดมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้มีการใช้ การจัด หรือการแสดงของของต่างประเทศ คู่หรือร่วมกับชนชาติ โดยปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ใน (๑)

ข้อ ๓๓ การใช้ การจัด หรือการแสดงของของต่างประเทศ ของขององค์การกีฬาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก หรือที่รัฐบาลไทยรับรอง ที่สนามแข่งขันกีฬา อากาศ หรือบริเวณที่หัดนักกีฬา และบริเวณที่มีการชุมนุมอันเกี่ยวเนื่องกับการแข่งขันกีฬา ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) การแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศจักโดยส่วนราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ สมาคมกีฬาที่หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบทางการกีฬารับรอง ให้ส่วนราชการ
หน่วยงานของรัฐ หรือสมาคมกีฬาผู้จัก มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการใช้ การฝึก หรือการแข่ง
งของชาติ ของของค่างประเทศ และของขององค์การกีฬาระหว่างประเทศ ให้เป็นไปตามระเบียบ
ข้อบังคับของสมาคมกีฬาระหว่างประเทศ หรือตามหลักสากลที่ยอมรับกันมานานอารยประเทศ
ในกรณีที่ไม่มีระเบียบหรือข้อบังคับของสมาคมกีฬาระหว่างประเทศ
ที่กำหนดไว้ หรือมีข้อขัดแย้งในหลักสากลตามที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ปฏิบัติตามข้อ ๒๑ และ
ข้อ ๒๒

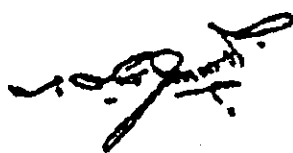
(๒) การแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ จักโดยบุคคล คณะบุคคล หรือ
หน่วยงานอื่นนอกจากที่กล่าวใน (๑) ให้บุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานผู้จักขออนุญาตใช้ ชัก
หรือแสดงของของค่างประเทศ และหรือของขององค์การกีฬาระหว่างประเทศ ต่อผู้มีอำนาจตาม
ที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ (๔)

เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ให้ผู้จักมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้มีการใช้ การชัก
หรือการแสดงของของค่างประเทศ และหรือของขององค์การกีฬาระหว่างประเทศคู่หรือร่วมกับ
ธงชาติ ตามที่กำหนดไว้ใน (๑)

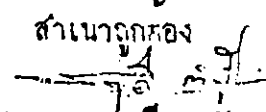
ข้อ ๑๔ ผู้ใดหรือหน่วยงานใดประสงค์จะใช้ ชัก หรือแสดงอื่นของค่างประเทศ
ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติธง
พ.ศ. ๒๔๗๒ หรือประสงค์จะใช้ ชัก หรือแสดงของของค่างประเทศ ณ สถานที่อื่นนอกจาก
ที่กล่าวในข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากนายกรัฐมนตรีก่อน
ตามมาตรา ๔๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๔๗๒ ให้ยื่นเรื่องราวก่อนปลัดกระทรวง
มหาดไทย เพื่อส่งผู้รักษาการตามระเบียบนำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป
คำร้องขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๔

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)
นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสมฤติ กำนัน)
นิติกร 5